

SKIPSBYGGER JOHN HAUGE (1851 - 1929)

Skipsbygger John Hauges var født på gården Hauge i skåre 20. august 1851 som sønn av gårdbruker og sildespekulant John Trulsen Hauge. Allerede som 12-åring begynte han i lære hos skipsbyggmester Petter Ludvigsen på Havnaberg, og 15 år gammel ble han tatt inn som læregutt hos den anerkjente skipsbyggeren Annanias Dekke i Bergen. Han hadde også et kort opphold i England før han som 18 åring startet som skipsbygger i Haugesund. Det første skipet var barken "Augvald" bygd for en gruppe haugesundskjøpmenn. De hadde henvendt seg til Dekke. Da han selv ikke hadde kapasitet, henviste han dem til Hauge. Dette skipet ble bygget på Vestbjerg på Risøy i 1871.

Hauge etablerte seg med verft på begge sider av sundet, på Havnaberg og Hasseløysiden, i området der vi finner Dokken museum i dag. I årene frem til og med 1878 leverte Hauge ytterligere 11 fartøy. Det første var tredampskipet D/S "Karmt" som forliste på jomfruturen. For øvrig byens første dampskip.

Så fulgte skonnertskip "Maria Berner" (1873), fullrigger "Oregon" (1874), skonnertskip "Bondevennen" (1875), bark "Vikar" (1875), skonnertbrigg "Garibaldi" (1876), fullrigger "Haugesund" (1876), skonnertbrigg "Patriot" (1876), bark "Vanadis" (1877), skonnert "Elisa" (1878), fullrigger "Zippora" (1878).

Hauge deltok på verdensutstillingen i Paris i 1878 med halvmodeller og en skipstegning. Det vitner om hans dyktighet at han fikk gullmedalje, mens hans tidligere læremester Dekke mottok bronsemedalje. Modellene, tegningen, gullmedaljen med diplom er utstilt i sjøfartsavdelingen på Karmsund folkemuseum.

Hauges karriere som treskipsbygger var kort og hektisk. Tiden var moden for jernskip. I perioden 1906 til 1908 etablerte han et tidsmessig skipsverft med maskiner og verktøy fra et utenbys verft på sin eiendom i Haugesjøen. Det var i virksomhet under hans ledelse til 1917. Bedriften ble da solgt til et aksjeselskap, men ble senere overtatt av sønnen Alexander Hauge.

Hauge flyttet til København, men vendte tilbake til Haugesund. I 1929 døde han 78 år gammel. Hauge hadde 11 barn og har mange etterkommere.

Kilder:

Artikkel av Erling Osland i *Haugesunds Avis* i anledning 150 år for John Hauges fødsel (2001). "Fra småfartøy til seilskip - fartøybygning i Haugesund 1843 -1878" av Arild Bjordal i *Årbok for Karmsund 1999-2000*.